

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ของจังหวัดเชียงราย *

Sports Tourism Development to Sustainable Development Goals (SDGs) of Chaing Rai Province

ปฏิพัทธ์ ตันมิ่ง¹, นนทลฉัตร วีรานูวัตต์², พิทักษ์ ศิริวงศ์³, และ ณัฐกานต์ ตันมิ่ง⁴

Patipat Tunming¹, Nontlachatara Viranuvatti², Phitak Siriwong³,

and Nattakhan Tunming⁴

กลุ่มวิจัยด้านการท่องเที่ยว การบริการ และการทำงานอีเว้นท์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง^{1,2}

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร³

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม⁴

Tourism, Hospitality and Event Research Group, Mae Fah Luang University^{1,2}

Faculty of Management Science, Silpakorn University³

Faculty of Management Science, Pibulsongkram Rajabhat University⁴

Corresponding Author, Email: nontlachatara.viranuvatti@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเชียงราย และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่มาเยือนจังหวัดเชียงราย จำนวน 600 คน ด้วยการสุ่มแบบตามความสะดวก จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยัน

* ได้รับความเห็นชอบ: 5 ตุลาคม 2567; แก้ไขบทความ: 27 ธันวาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 31 ธันวาคม 2567

Received: October 5, 2024; Revised: December 27, 2024; Accepted: December 31, 2024

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดของ เชียงราย ประกอบด้วย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการ แข่งขันงานกีฬา ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย ด้าน การมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา และ ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ และ 2) แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงรายมีทั้งหมด 8 ด้าน ตามองค์ประกอบการท่องเที่ยว เชิงกีฬาจังหวัดเชียงรายและมีความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดเชียงรายสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 1 3 7 8 9 10 11 12 13 15 และ 17

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงกีฬา; เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน; เชียงราย

Abstract

This study aims to 1) analyze the factors contributing to sports tourism of Chiang Rai province and 2) propose guidelines for developing sports tourism towards the Sustainable Development Goals (SDGs) of Chiang Rai province. Data were collected through questionnaires from 600 sports tourists in Chiang Rai province with convenient random sampling. The data were analyzed using Descriptive Statistics and Confirmatory Factor Analysis (CFA).

The study results found that 1) the factors contributing to sports tourism in Chiang Rai province were sports facilities, infrastructure for organizing sports competitions, accessibility to sports venues, marketing and sales promotion, local community participation, safety measures, sports event management, and government support. 2) The guidelines for developing sports tourism towards the Sustainable Development Goals (SDGs) of Chiang Rai province had 8 aspects according to the factors contributing to sports tourism of Chiang Rai province and the connection between the guidelines for developing sports tourism consistent

with the Sustainable Development Goals (SDGs) were the goals 1, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, and 17.

Keywords: sports tourism; Sustainable Development Goals (SDGs); Chiang Rai

1. บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและบริการ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดแนวทางและนโยบายในการเสริมสร้างศักยภาพด้านต่างๆ โดยระบุอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 5 การท่องเที่ยว และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 หมายเหตุที่ 2 ที่ระบุให้ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน รวมถึงสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2570) ในประเด็นเป้าหมายการท่องเที่ยวไทยมีความเข้มแข็งและสมดุล การยกระดับความเชื่อมโยงและโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นและมอบประสบการณ์ท่องเที่ยวคุณค่าสูง และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ความเป็นไทย สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และการเตรียมความพร้อมประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2566)

การท่องเที่ยวเชิงกีฬาในระดับโลกมีมูลค่าทางการตลาดสูงถึง 5.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในช่วงปี พ.ศ. 2565-2570 มีแนวโน้มการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 12.8 ต่อปี และการท่องเที่ยวเชิงกีฬานี้มีการใช้จ่ายสูงกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ถึง 3-4 เท่า (Technavio, 2022) จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ประกอบด้วย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา (Berliana et al., 2024; Ndayisenga & Tomoliyus, 2019) ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการแข่งขันงานกีฬา (Johari, Zainuddin, Saputra, & Bon, 2021; Bielzer, 2017) ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา (Young et al, 2024; Jasion, 2023) ด้านการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ (Chang, Choong, & Ng, 2020; Boonsiritomachai & Phonthanukitithaworn, 2019) ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย (Zouni,

Markogiannaki, & Georgaki, 2021; Kiráiová & Hamarneh, 2019) ด้านความปลอดภัย (Szabolcs, Nagy-Tóth, Dávid, Gogo, & Bujdosó, 2022; Perić, Durkin, & Vitezić, 2018) ด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา (Ndayisenga & Tomoliyus, 2019; Malchrowicz-Mośko, Botiková, & Poczta, 2019) และด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ (Heydari et al., 2022; Avelar, Sousa, & Menezes, 2021) ดังนั้น จึงควรใช้ปัจจัยและโอกาสนี้ในการพัฒนาพื้นที่ที่ใช้ในการแข่งขันกีฬาและเพื่อให้เป็นจุดท่องเที่ยวเพิ่มเติมของจังหวัดเชียงรายได้

หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 2019 (COVID-19) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้น สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยเริ่มกลับมาฟื้นตัว โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ปี พ.ศ. 2566 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2565 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 88.87 ล้านคน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.21) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 9.51 แสนล้านบาท (เพิ่มขึ้นร้อยละ 77.89) จากสถิติดังกล่าวพบว่า การฟื้นตัวกลับมาดีขึ้นของอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น (กรมการท่องเที่ยว, 2567) สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายด้วยเช่นกัน

จังหวัดเชียงรายมีภูมิประเทศและทัศนียภาพที่สวยงาม อีกทั้ง มีบรรยากาศที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว โดยในช่วงเช้าที่มีละอองหมอกและอากาศที่เย็นสดชื่น ทำให้ประสบการณ์การออกกำลังกาย การวิ่ง การปั่นจักรยาน และกิจกรรมกีฬาอื่นๆ นั้นเต็มไปด้วยความสุขและความสนุก รวมถึง การมีร้านอาหารพื้นเมืองให้เลือกมากมาย และมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีให้เลือกตลอดทั้งปี (Chumjai, 2021) ทั้งนี้ หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด – 19 ทำให้นักท่องเที่ยวต่างสนใจและใส่ใจเรื่องของสุขภาพมากขึ้น จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนหันมาสนใจการท่องเที่ยวเชิงกีฬามากขึ้น ดังนั้น หากมีการศึกษาวิจัยให้สามารถสร้างจุดเด่นเพิ่มเติมและส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดเชียงรายให้เป็นเมืองด้านกีฬา (Sport City) ที่สามารถสร้างประสบการณ์ และมอบความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึง การส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในท้องถิ่นและการกระจายรายได้ให้คนในจังหวัดเชียงรายได้ตลอดทั้งปีได้เช่นกัน (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย, 2565)

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย (Sustainable Development Goals: SDGs) ด้วยการนำกระแสด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สามารถต่อยอดและสร้างการ

บริการด้านการท่องเที่ยวในรูปแบบที่สร้างสรรค์ให้กับนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสประสบการณ์การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2566-2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2568) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยดำรงฐานวัฒนธรรมล้านนา ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬาเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเชียงราย
- 2.2 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเข้าร่วมหรือเข้าชมกีฬา จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นประชากรที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่ชัด ดังนั้น การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Cochran (1977) โดยกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 5 (ค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95) สามารถคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้ 385 คน และพิจารณาควบคู่กับการใช้สูตรการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 8 ตัวแปร และเพื่อให้เพียงพอต่อการนำไปวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) คุณด้วย 25 เท่าของตัวแปร (Hair, Blak, Barbin, Anderson, & Tatham, 2010) สามารถคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้ 200 คน ทั้งนี้ เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้น คณะผู้วิจัยจึงเพิ่มกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 600 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenient Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความสำคัญของปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ประกอบด้วย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการแข่งขันงานกีฬา ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย ด้านการ

มีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) พบว่า แต่ละข้อคำถามค่าความตรงของเนื้อหามากกว่า 0.67 จากนั้นนำไปตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยการตรวจสอบด้วยวิธีการของ Cronbach ได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า Coefficient Alpha มากกว่า 0.70 จึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากแบบสอบถาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารทางวิชาการ วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานประจำปีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดและข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้น วิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlations) การวิเคราะห์ Kaiser-Meyer-Olkin and Bartlett's การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) และวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) จากนั้นนำผลที่ได้จากการศึกษาปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬามาวิเคราะห์และเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย (SDGs)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเชียงราย
โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคล	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่ (คน)	ค่าร้อยละ
เพศ	ชาย	214	35.67
	หญิง	259	43.17
	LGBTQ+	127	21.17
อายุ	อายุน้อยกว่า 20 ปี	32	5.33
	อายุ 20 – 30 ปี	203	33.83
	อายุ 31 – 40 ปี	194	32.33
	อายุ 41 – 50 ปี	91	15.17
	อายุ 51 – 60 ปี	53	8.83
	อายุมากกว่า 60 ปี	27	4.50
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.	56	9.33
	อนุปริญญา / ปวส.	98	16.33
	ปริญญาตรี	374	62.33
	ปริญญาโท	53	8.83
	ปริญญาเอก	19	3.17
อาชีพ	นักเรียน / นักศึกษา	59	9.83
	รับราชการ	87	14.50
	รัฐวิสาหกิจ	51	8.50
	ค้าขาย	73	12.17
	เจ้าของธุรกิจ	58	9.67
	พนักงานเอกชน	162	27.00
	บล็อกเกอร์ / Youtuber / Influencer	18	3.00
	นักกีฬา	19	3.17
	พ่อบ้าน / แม่บ้าน	11	1.83

ปัจจัยส่วนบุคคล	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่ (คน)	ค่าร้อยละ
	เกษตรกร	23	3.83
	รับจ้างทั่วไป	26	4.33
	ว่างงาน	13	2.17
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	น้อยกว่า 10,000 บาท	64	10.67
	10,000 – 20,000 บาท	148	24.67
	20,001 – 30,000 บาท	183	30.50
	30,001 – 40,000 บาท	102	17.00
	40,001 – 50,000 บาท	57	9.50
	มากกว่า 50,000 บาท	46	7.67
ภูมิลำเนา	จังหวัดเชียงราย	159	26.50
	กรุงเทพมหานคร / ปริมณฑล	144	24.00
	ภาคเหนือ	118	19.67
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41	6.83
	ภาคกลาง	57	9.50
	ภาคตะวันออก	16	2.67
	ภาคตะวันตก	28	4.67
	ภาคใต้	37	6.17
รวม		600	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 259 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.17) โดยมากกว่าหนึ่งในสามมีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 203 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.83) เกินกว่าครึ่งหนึ่งมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 374 คน (คิดเป็นร้อยละ 62.33) มีอาชีพพนักงานเอกชนมากที่สุด จำนวน 162 คน (คิดเป็นร้อยละ 27.00) เกือบหนึ่งในสามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 183 คน (คิดเป็นร้อยละ

30.50) และมีภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัดเชียงราย จำนวน 159 คน (คิดเป็นร้อยละ 26.50) รองลงมา คือ กรุงเทพมหานคร / ปริมณฑล จำนวน 144 คน (คิดเป็นร้อยละ 24) ตามลำดับ

จากนั้น วิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีส่วนสำคัญ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา (SPT1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการแข่งขันงานกีฬา (SPT2) ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา (SPT3) ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย (SPT4) ด้านการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ (SPT5) ด้านความปลอดภัย (SPT6) ด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา (SPT7) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ (SPT8) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2 – 4

ตารางที่ 2 ค่าสหสัมพันธ์ (Correlations) ของปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

Corr.	SPT1	SPT2	SPT3	SPT4	SPT5	SPT6	SPT7	SPT8
SPT1	1.000							
SPT2	.295	1.000						
SPT3	.249	.221	1.000					
SPT4	.173	.050	.129	1.000				
SPT5	.407	.360	.193	.088	1.000			
SPT6	.066	.059	.050	.034	.081	1.000		
SPT7	.302	.267	.226	.157	.369	.079	1.000	
SPT8	.361	.320	.271	.187	.441	.072	.327	1.000

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ (Correlations) ของตัวแปรแฝงได้ดี (Latent Variables) ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแต่ละคู่ไม่เกิน 0.8 แสดงว่า ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม โดยมีผลการวิเคราะห์ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett's ด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett's ของการท่องเที่ยวยั่งยืนเชิงกีฬา

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) and Bartlett's		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.789
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	665.101
	df	28
	Sig.	0.000

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ของการท่องเที่ยวยั่งยืนเชิงกีฬามีค่าเท่ากับ 0.789 ซึ่งมากกว่า 0.500 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่ ส่วนการวิเคราะห์ Bartlett's มีค่านัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.050 แสดงว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันและเหมาะสมที่จะวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบได้ (Factor Analysis) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) ดังตารางที่ 4

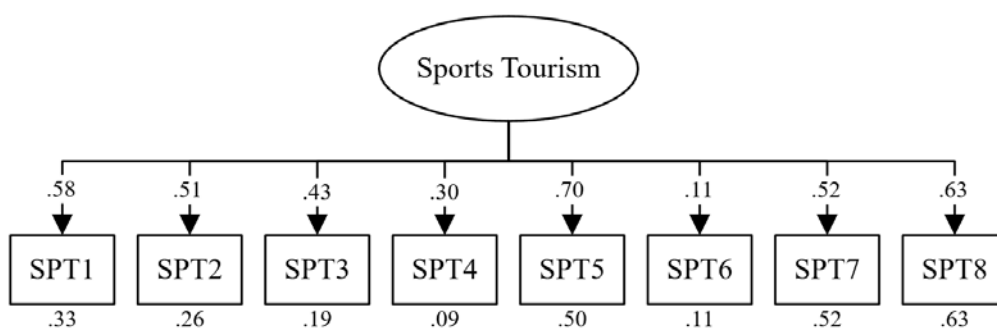
ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights)

ปัจจัยองค์ประกอบการท่องเที่ยวยั่งยืนเชิงกีฬา จังหวัดเชียงราย	Standardized Regression Weights	P-Value
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา (SPT1)	0.58	< 0.01*
ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการแข่งขันงานกีฬา (SPT2)	0.51	< 0.01*
ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา (SPT3)	0.43	< 0.01*
ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย (SPT4)	0.30	< 0.01*
ด้านการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ (SPT5)	0.70	< 0.01*
ด้านความปลอดภัย (SPT6)	0.11	< 0.01*
ด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา (SPT7)	0.52	< 0.01*
ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ (SPT8)	0.63	< 0.01*

หมายเหตุ: * P-value มีค่าน้อยกว่า 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Standardized Regression Weights) ที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักความสัมพันธ์มาตรฐานระหว่างปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยันการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดเชียงราย โดยมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการแข่งขันงานกีฬา ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย ด้านการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ด้านความปลอดภัยด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา และด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ จากนั้น วิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเชียงราย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

จากภาพที่ 1 พบว่า องค์ประกอบเชิงยืนยันของการท่องเที่ยวเชิงกีฬาแต่ละด้านมีค่าต่างๆ ตามลำดับ คือ Chi-square = 20.016, df = 16, p = 0.219, CMIN/DF = 1.251, GFI = 0.992, RMSEA = 0.020 ซึ่งเป็นไปตามดัชนีความสอดคล้อง (Goodness of fit indices criteria) จึงวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยันของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดยมีผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยันของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เป็นไปตามดัชนีความสอดคล้อง

ดัชนีวัดระดับความเหมาะสม (Goodness of fit index model)	ผลการวิเคราะห์ (Analysis results)	เกณฑ์ความเหมาะสม (Goodness of fit criteria)
ค่าสถิติไคสแควร์ (X^2)	20.016	p-value ต้องมากกว่า 0.05
ค่าตัวแปรอิสระ (Degrees of freedom)	16	
สัดส่วนของความน่าจะเป็น (p-value)	0.219	
สัดส่วนระหว่างค่าตัวแปรอิสระกับค่าความน่าจะเป็น (X^2/df)	1.251	ต้องมิต่ำน้อยกว่า 2.00
ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI)	0.992	ต้องมิต่ำมากกว่า 0.95
ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	0.020	ต้องมิต่ำน้อยกว่า 0.08

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เป็นไปตามดัชนีความสอดคล้อง (Goodness of fit index model) โดยมีค่าสถิติ Chi-Square (X^2) มีค่าเท่ากับ 20.016 และมีค่า p-value เท่ากับ 0.219 ซึ่งมากกว่า 0.05 รวมถึงค่า Relative Chi-Square Proportions (X^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.251 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2.00 รวมถึงค่า Goodness of Fit Index: GFI มีค่าเท่ากับ 0.992 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.95 รวมถึงค่า Root Mean Square Error Approximation: RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.020 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.08 สรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยันของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เป็นไปตามดัชนีความสอดคล้อง (Goodness of fit index model) ประกอบด้วย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกีฬา ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการแข่งขันงานกีฬา ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย ด้านการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ด้านความปลอดภัยด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา และด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ จึงนำปัจจัยดังกล่าวไปเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงรายต่อไป

4.2 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย จากการวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบเชิงยืนยันการท่องเที่ยวนันทนาการของจังหวัดเชียงราย (Confirmatory Factor Analysis) สามารถนำมาเสนอแนะเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย (SDGs) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดด้านกีฬา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ndayisenga & Tomoliyus (2019) และ Berliana et al., (2024) โดยการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่น คือ ควรมีการออกแบบสิ่งแวดล้อมความสะอาดด้านกีฬาที่คำนึงถึงการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 7 (ด้านพลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้) และเป้าหมายที่ 13 (ด้านการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) เช่น การติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์เพื่อผลิตไฟฟ้าใช้ในสนามกีฬา หรือการออกแบบอาคารที่เอื้อต่อการระบายอากาศตามธรรมชาติ รวมถึง การพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะอาดที่คำนึงถึงการเข้าถึงอย่างเท่าเทียมสำหรับทุกกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้พิการและผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายที่ 10 (ด้านการลดความเหลื่อมล้ำ) เช่น การติดตั้งทางลาดสำหรับรถเข็น หรือจัดให้มีอุปกรณ์กีฬาที่เหมาะสมสำหรับผู้พิการ อีกทั้ง ควรมีการการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมความสะอาดด้านกีฬาที่คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 12 (ด้านการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน) เช่น การนำระบบบำบัดน้ำเสียมาใช้ในสระว่ายน้ำ หรือการจัดการขยะอย่างครบวงจรในสนามกีฬา นอกจากนี้ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะอาดด้านกีฬายังควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ทั้งในบริบทของการจ้างงานและการสร้างรายได้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 8 (ด้านการจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ) เช่น การจัดตั้งร้านค้าชุมชนในบริเวณสนามกีฬา หรือส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมความสะอาด

4.2.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการแข่งขันงานกีฬา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Johari, Zainuddin, Saputra, & Bon (2021) และ Bielzer (2017) ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 9 (ด้านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม) และเป้าหมายที่ 11 (ด้านการทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิทัศน์ และยั่งยืน) โดยมีแนวทางฯ คือ การสนับสนุนให้มีการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานหรือสนามกีฬา

และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้พลังงานสะอาดและประหยัดพลังงาน รวมถึง การใช้วัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถรีไซเคิลได้ และการบริหารจัดการขยะและน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการนำกลับมาใช้ใหม่และการบำบัดอย่างถูกวิธี

4.2.3 ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Young et al. (2024) และ Jasion (2023) ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 9 (ด้านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม) เป้าหมายที่ 11 (ด้านการทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิต้านทานและยั่งยืน) และเป้าหมายที่ 10 (ด้านการลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ) โดยมีแนวทางฯ คือ ควรมีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่คำนึงถึงความยั่งยืนและการเข้าถึงอย่างเท่าเทียมที่เอื้อต่อการใช้งานของผู้พิการและผู้สูงอายุ รวมถึงการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะที่ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดเชียงราย การพัฒนาการเชื่อมต่อระหว่างรูปแบบการเดินทางทางบก (ทางถนน และทางราง) ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงการพัฒนาระบบรถโดยสารไฟฟ้าหรือระบบจักรยานสาธารณะ เป็นต้น อีกทั้ง ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรเป็นปัจจัยในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเข้าถึงได้สำหรับนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาทุกคน และควรมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรต่อการเข้าร่วมงานกีฬาจังหวัดเชียงราย (Eco-System)

4.2.4 ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Zouni, Markogiannaki, & Georgaki (2021) และ Kiráiová & Hamarneh (2019) โดยการทำการตลาดและส่งเสริมการขายโดยคำนึงถึงความยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 12 (ด้านการสร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน) และเป้าหมายที่ 8 (ด้านการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน) โดยมีแนวทางฯ คือ ควรมีการใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการประชาสัมพันธ์เพื่อลดการใช้ทรัพยากร รวมถึงควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่เน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย อีกทั้ง ควรมีการสร้างแคมเปญการตลาดที่สร้างความตระหนักเรื่องความยั่งยืนให้กับนักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมงาน และควรมีการพัฒนาแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สนับสนุนธุรกิจท้องถิ่นและชุมชน

4.2.5 ด้านการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chang, Choong, & Ng (2020) และ Boonsiritomachai & Phonthanukitithaworn (2019) โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน รวมถึง การกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 8 (ด้านการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่ มีผลิตภาพ และการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน) เป้าหมายที่ 10 (ด้านการลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ) และเป้าหมายที่ 1 (ด้านการขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่) โดยมีแนวทาง คือ ควรมีการสร้างกลไกให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและวางแผนการพัฒนา รวมถึงควรมีการส่งเสริมการจ้างงานและพัฒนาทักษะของคนในท้องถิ่นโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง อีกทั้งควรมีการสนับสนุนผู้ประกอบการท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเชียงราย

4.2.6 ด้านความปลอดภัย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Szabolcs, Nagy-Tóth, Dávid, Gogo, & Bujdosó, (2022) และ Perić, Durkin & Vitezić (2018) โดยการพัฒนาด้านความปลอดภัยและการให้บริการ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 3 (ด้านการสร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกวัย) โดยมีแนวทางฯ คือ ควรมีการพัฒนาาระบบรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ รวมถึง ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรด้านความปลอดภัยและการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการจัดทำแผนรับมือเหตุฉุกเฉินและภัยพิบัติที่ครอบคลุมและมีการซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอ

4.2.7 ด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ndayisenga & Tomoliyus (2019) และ Malchrowicz-Mośko, Botiková, & Poczta (2019) โดยการจัดงานอีเวนต์กีฬาควรคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 12 (ด้านการสร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน) และเป้าหมายที่ 13 (ด้านการปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น) โดยมีแนวทางฯ คือ ควรมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการงานเพื่อลดการใช้ทรัพยากรและเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการด้านความปลอดภัย การจัดการด้านสื่อมวลชนและการถ่ายทอดสด รวมถึง ควรมีการส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ ด้านโลจิสติกส์ และการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้เข้าร่วมงาน อีกทั้ง ควรมีการจัดทำแผนการจัดการของเสียและการรีไซเคิลสำหรับงานอีเวนต์กีฬา รวมถึง ควรมีการส่งเสริม

การใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในการจัดงาน เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ที่ย่อยสลายได้ และควรมีการคำนวณและชดเชยคาร์บอนเครดิต เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและเพื่อความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมในอนาคต

4.2.8 ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Heydari et al. (2022) และ Avelar, Sousa, & Menezes (2021) โดยการสนับสนุนจากภาครัฐเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 17 (ด้านการเสริมความเข้มแข็งให้แก่อำนาจการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน) โดยมีแนวทางฯ คือ ควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างยั่งยืน รวมถึงควรมีการกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ยั่งยืน อีกทั้งควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และควรมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ควรมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 12 (ด้านการสร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน) สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 13 (ด้านการปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น) และเป้าหมายที่ 15 (ด้านการปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพ หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ) โดยมีแนวทางฯ คือ ควรมีการนำระบบการจัดการขยะและของเสียแบบครบวงจรมาใช้ในการจัดงานอีเวนต์กีฬา รวมถึงควรมีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในสถานที่จัดการแข่งขันและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ อีกทั้งควรมีการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศที่อาจได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และควรมีการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการแข่งขันและการบำรุงรักษาสถานกีฬา

จากการศึกษานี้สามารถสรุปความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาจังหวัดเชียงรายและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 1 3 7 8 9 10 11 12 13 15 และ 17 โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย (SDGs)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของจังหวัดเชียงราย	ความเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
ด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาด ด้านกีฬา							✓			✓		✓	✓				
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในการจัดการแข่งขันงานกีฬา									✓		✓						
ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา									✓	✓	✓						
ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย								✓				✓					
ด้านการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่	✓							✓		✓							
ด้านความปลอดภัย			✓														
ด้านการบริหารจัดการงาน อีเวนต์กีฬา												✓	✓				
ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ												✓	✓		✓		✓

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา จังหวัดเชียงราย เช่น การบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา การตลาดและการส่งเสริมการขาย ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ Mallen & Adams (2017) ที่กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬาและการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ในแง่ของการพัฒนากลยุทธ์การตลาดและการส่งเสริมการขายสำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการตลาดการท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mirehie, Gibson, Buning, Coble, & Flaherty (2021) ที่พบว่าการตลาดและการส่งเสริมการขายมี

ความสำคัญการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่และการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ในการพัฒนาฯ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Ma, Wang & Li (2023) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการระหว่างการศึกษาและการท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่นให้ครอบคลุมถึงการเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการร่วมมือของคนในชุมชนเพื่อบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ ผลการวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนที่มีต่อด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ดี และด้านสันติภาพความยุติธรรมและสถาบันเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ UN Department of Economic and Social Affairs (2019) ชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของการจัดงานกีฬาในการสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่บูรณาการแนวคิดด้านความยั่งยืนตามเป้าหมาย (SDGs) โดยการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่นำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาอย่างยั่งยืนต่อไป

ยิ่งไปกว่านั้น ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Moradi, Ehsani, Saffari, & Hosseini (2022) ที่พบว่า ความจำเป็นในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและการท่องเที่ยวอย่างป็นองค์รวม ในแง่ของการพัฒนากลยุทธ์การตลาดดิจิทัลสำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา และผลการวิจัยนี้ยังมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chankuna & Amphai (2021) ที่พบว่านักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะใช้ช่องทางดิจิทัลในการค้นหาข้อมูลการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยนี้ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา ในด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาที่ยั่งยืน ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Higham & Hinch (2018) ที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการระหว่างการศึกษาและการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Quirante, Seguí-Urbaneja, Guevara-Pérez, & Cabello-Manrique. (2024) ที่ชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของการจัดงานกีฬาในการสร้างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และการกระจายผลประโยชน์สู่ชุมชนท้องถิ่นและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย (SDGs) ซึ่งเป็นมุมมองที่เพิ่มเติมจากงานวิจัยก่อนหน้านี้ในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยผลการวิจัยนี้

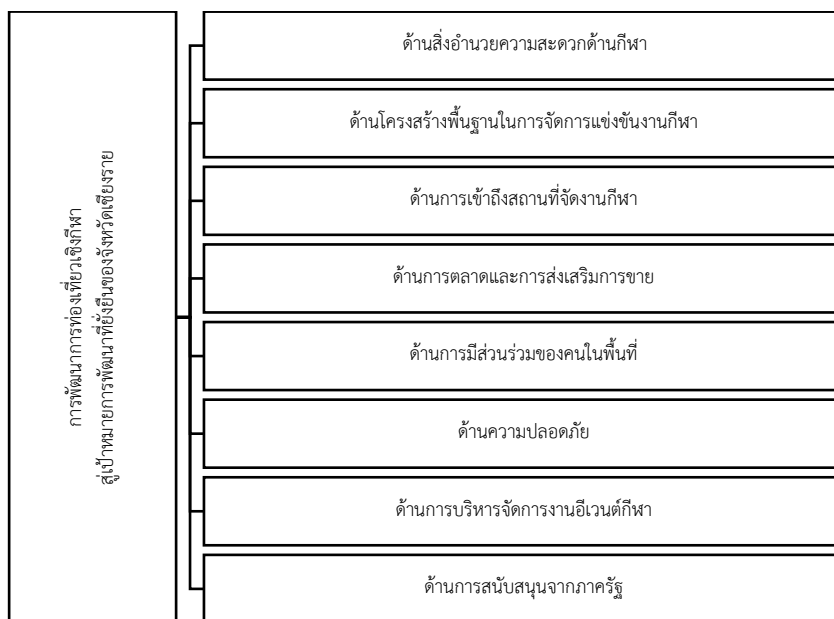

ชี้ให้เห็นถึงประเด็นของการพัฒนาที่คำนึงถึงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดเชียงราย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดที่เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย

6. องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 2. กระบวนการเชิงระบบ (IPO) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย

ภาพที่ 3. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมและความสะอาดด้านกีฬา ด้านโครงสร้างพื้นฐานในการจัดการแข่งขันงานกีฬา ด้านการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา ด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย ด้านการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ ด้านความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการงานอีเวนต์กีฬา และด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ผ่านการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Development) ที่ครอบคลุมทั้งการวางแผน การปฏิบัติงาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ การส่งเสริมการตลาด การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยคำนึงถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) องค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและการสนับสนุนจากภาครัฐ การพัฒนากลยุทธ์ทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ยั่งยืน โดยการใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ยั่งยืน และสร้างประโยชน์แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรส่งเสริมการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เช่น สำนักงานจังหวัดเชียงราย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานเชียงราย สมาคมกีฬาแห่งจังหวัดเชียงราย สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา อีกทั้ง ควรมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่ยั่งยืน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม อีกทั้ง ควรมีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการวางแผน การจัดการ และการได้รับประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ทั้งนี้เพื่อสร้างความยั่งยืนและการกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง และควรมีการพัฒนากลยุทธ์การตลาดดิจิทัลที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา

7.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

7.2.1 ควรบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬากับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบขนส่งเพื่อเพิ่มการเข้าถึงสถานที่จัดงานกีฬา การใช้พลังงานสะอาดในสถานที่จัดงานกีฬา และสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และประชาชนในพื้นที่

7.2.2 ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ โดยผสมผสานกีฬากับวัฒนธรรมท้องถิ่นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการพัฒนาทักษะและความสามารถของคนในชุมชนและ

7.2.3 ควรพัฒนากลยุทธ์การตลาดที่บูรณาการสื่อแบบดั้งเดิมและดิจิทัล โดยสร้างแบรนด์และเนื้อหาที่น่าสนใจ ร่วมมือกับผู้มีอิทธิพลทางสังคมและจัดทำแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงกีฬาที่หลากหลาย

7.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

7.3.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวชี้วัดความยั่งยืนที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในบริบทของประเทศไทย เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.3.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาระหว่างจังหวัด เชียงรายกับจังหวัดอื่นๆ ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีและ โอกาสในการพัฒนาร่วมกัน (Best Practice)

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2567). สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2566. สืบค้นจาก <https://www.mots.go.th/news/category/655>
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2566 – 25670). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย. (2565). แผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงราย ปี พ.ศ. 2565-2570. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/1F1yFUNuEfT2vme12rTnQ29S2vGQhVOKO/view>
- Avelar, M., Sousa, Á., & Menezes, A. (2021). The Impacts of Sport Tourism Events: The Red Bull Cliff Diving World Series Case in the Azores Islands. In de Carvalho, J.V., Rocha, Á., Liberato, P., Peña, A. (Eds.), *Advances in Tourism, Technology and Systems. ICOTTS 2020. Smart Innovation, Systems and Technologies* (pp.64-80). Gateway East: Springer.
- Berliana, B., Komarudin, K., Nina, S., Surdiniaty, U., Mesianna, S., Alimin, H.,... Yopi, K. (2024). The Benefits of Public Sports Facilities as Sport Tourism in Indonesia. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 12(2), 315 - 325.
- Bielzer, L. (2017). Sport facilities tourism. In Mark, D., Kevin, H., Aila, A. (Eds.), *Routledge Handbook of International Sport Business* (pp. 304-316). Oxfordshire: Routledge.

- Boonsiritomachai, W., & Phonthanukitithaworn, C. (2019). Resident's Support for Sports Events Tourism Development in Beach City: The Role of Community's Participation and Tourism Impacts. *SAGE Open*, 9(2). 1-15.
- Chang, M.X., Choong, Y.O., & Ng L.P. (2020). Local resident's support for sport tourism development: the moderating effect of tourism dependency. *Journal of Sport and Tourism*, 24(3), 215 - 234.
- Chankuna, D., & Amphai, P. (2021). Digital Marketing on Facebook Fan Page of Thai Sports Industry Clusters during Tokyo 2020 Olympic Games. *MUT Journal of Business Administration*, 18(2), 114-129.
- Chumjai, P. (2021). Community participation in sports tourism in Chiang Rai provinces. *KKU International Journal of Humanities and Social Sciences*, 11(1), 52-71.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd Ed). New York, NY: John Wiley & Sons.
- Hair, J., Blak, W.C., Barbin, B.J., Anderson, R.E., & Tatham, R.L. (2010). *Multivariate data analysis* (7th Ed). New York, NY: Pearson.
- Heydari, R., Keshtidar, M., Ghahfarokhi, A.D., Esfehiani, M., Perić, M., & Sani, F.O. (2022). Modeling the Institutional Factors Affecting the Exploitation of Entrepreneurial Opportunities in the Sports Tourism Industry Using an Interpretive-Structural Approach. *Iranian journal of Management Studies*, 15(2), 189-205.
- Higham, J., & Hinch, T. (2018). *Sport Tourism Development*. Bristol: Channel View.
- Jasion, A. (2023). Spatial accessibility of selected services around Łódź football stadiums based on the 15-minute city concept. *Czasopismo Geograficzne*, 94(1), 147-171.

- Johari, J., Zainuddin, Z., Saputra, J., & Bon, A.T. (2021). A review of public facilities and recreation development for sports tourism literature: Mini-review approach. In *Proceedings of the International Conference on Industrial Engineering and Operations Management* (pp. 5015 – 5030). Michigan: IEOM Society International.
- Kiráiová, A., & Hamarneh, I. (2019). Marketing Challenges of Sports Tourism Development in Destinations with Focus on Generation Y and Z. In *Springer Proceedings in Business and Economics* (pp. 77 – 82). Gateway East: Springer.
- Ma, C., Wang, X., & Li, S. (2023). The community relations of sports tourism destinations and pro-sports tourism behavior: the multiple mediating roles of benefit perception. *Leisure Studies*, 42(6), 989–1002.
- Malchrowicz-Mośko, E., Botiková, Z., & Poczta, J. (2019). Because we don't want to run in smog: Problems with the sustainable management of sport event tourism in protected areas (A case study of national parks in Poland and Slovakia). *Sustainability*, 11(2), 325.
- Mallen, C., & Adams, L.J. (2017). *Event Management in Sport, Recreation and Tourism: Theoretical and Practical Dimensions*. Oxfordshire: Routledge.
- Mirehie, M., Gibson, H.J., Buning, R.J., Coble, C., & Flaherty, M. (2021). Towards an understanding of family travel decision-making processes in the context of youth sport tourism. *Journal of Destination Marketing & Management*, 21, 1-9.
- Moradi, E., Ehsani, M., Saffari, M., & Hosseini, R.N.S. (2022). Developing an integrated model for the competitiveness of sports tourism destinations. *Journal of Destination Marketing & Management*, 26, 1-14.
- Ndayisenga, J., & Tomoliyus. (2019). The perception of international students on the facility and sport tourism event management. *Sport Mont*, 17(2), 53 - 58.

- Perić, M., Durkin, J., & Vitezić, V. (2018). Active event sport tourism experience: The role of the natural environment, safety and security in event business models. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 13(5), 758-772.
- Quirante, M., Seguí-Urbaneja, J., Guevara-Pérez, J.C., & Cabello-Manrique, D. (2024). Direct Economic Short-Term Impact of Public Spending in Sporting Events: The Case of the Elite and Senior Badminton World Championships. *Tourism and Hospitality*, 5(2), 381–394.
- Szabolcs, M., Nagy-Tóth, N.A., Dávid, L.D., Gogo, A.F.C., & Bujdosó, Z. (2022). The Role of Sports Policing and Tourism Safety at the Summer Olympics. *Sustainability*, 14(10), 5928.
- Technavio. (2022). Sports Tourism Market by Type, Product, Area, and Geography - Forecast and Analysis 2023-2027. Retrieved from <https://www.technavio.com/report/sports-tourism-market-industry-analysis>
- UN Department of Economic and Social Affairs. (2019). SDGs Knowledge. Retrieved from <https://sdgs.un.org/goals>
- Young, M., Andrews, B., Knott, B., Van der Westhuizen, Y., Magerman, Z., Petersen, T. L., Reid, D. L., ... Desai, M. R. (2024). Sports tourism for people with disabilities: A case study of South Africa. In Banhidi, M., Moghimehfar, F (Eds.). *International Perspectives in Sport Tourism Management* (pp. 205 – 220). Oxfordshire: Routledge.
- Zouni, G., Markogiannaki, P., & Georgaki, I. (2021). A strategic tourism marketing framework for sports mega events: The case of Athens Classic (Authentic) Marathon. *Tourism Economics*, 27(3), 466 - 481.